

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

In co[m]mun]i plurimo[rum] marty[rum].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

bis) Hoc euāgelium ex se ptz. d dilectōe pō
dei z p̄ximū dixim⁹ dñica. xij. post festuz
trinitatis. z feria. vj. añ p̄mā dñicā. xl.

Aliud

Bo sum Joā. xv. (vit⁹
id est caput fm Aug (vera) h
aut n̄ d: fm Aug. q̄i sit vit⁹
matial: sed ad differētiā ill⁹
vitis q̄ in amaritudinē p̄uerſa est. **Si** in
tendit Aug. q̄ ch̄is est vitis vera. i. cō fi
cta. nō aut vera. i. p̄rie dicta seu inaterial
(Et pater me⁹ agricola ē) Nos q̄ppe coli
mus deū nō meliorādo ipm: sed ad cōtādo
Ille pō colit nos meliorādo: expurgādo
sez mala semia de cordibz nostris. Sed qz
vt dicit **Chryſ.** ch̄is sibi sufficit. de cultu
vitis nihil hic dicit: sed t̄modo palmitū
id est fidelium maloz z bonoz. **Vali** chri
stiani nō fructificāt: ideo p̄ morē tandez
tollunt: z in gebennā mittunt. **Boni** pō
fructificāt: z p̄ tribulatiōes purgant: vt dē
Chry. q̄ faciūt hoīem fortiorē (Oēm pal
mitē in me nō ferentē fructū toller euz: z
oēm q̄ fert fructū purgabit eū vt fructuz
plus afferat. **Jam** vos mūdi estis) ab er
roze iudaico fm **Chryſ.** vl̄ ab alijs etiam
p̄ctis fm Aug. (p̄pter smōnē quē locur⁹
sum vobis). i. p̄pter doctrinā: qua vos de
fide instrui fm **Chryſ.** vel p̄pter formaz
sacramenti baptisimi q̄ in p̄bis p̄sistit fm
Aug. (Manete in me) p̄ fidem/spē z amo
rē (z ego in vobis) p̄ gratiā inhabitādo z
humozē fructificatū largiēdo (Sicut pal
mes n̄ p̄t ferre fructū a semetipō nisi mā
serit) En vite: sic nec vos: nisi in me māseri
tis. **Ego** sū vitis: vos palmites. **Qui** ma
net in me z ego in eo: hic fert fructū m̄l
tū: qz sine me nihil potestis facere) **Tri**p̄t
de⁹ p̄currit ad opationē hoīs. **Uno** mō:
sicut cāna p̄ductua z p̄seruatiua z mori
ua hoīs. **Alio** mō vltra h̄ speciale auxiliū
ferēdo. **Tertio** mō vltra illa duo nos per
formā q̄ est ḡfa p̄ficiendo. **Sine** ch̄io igi
tur agente p̄mō nō neqz homo neqz aliq
creatura pōt aliqd̄ facere. **Sine** deo autē
agēte sc̄do modo nihil pōt facere hō p̄fe
cte bonū morale. i. bonuz fm omēs circū
stantis. **Sine** deo pō agēte tertio modo

nō pōt hō agere op⁹ meritoziū vite eterne
Sed tamen sine ḡra pōt hō cum speciali
dei auxilio agere op⁹ p̄fecte bonū morale
Et sine speciali dei auxilio stante genera
li influentiā dei. i. p̄seruatiōe rez z motio
ne seu applicatiōe ad opus pōt hō agere
actū maluz z actū aliq̄ bonū imp̄fecte.
Vide **Chryſ.** i. ij. q. cix. z **Cap.** ij. di. xx viij
z. xxx. (Sicqz in me nō māserit) p̄ fidez z
charitatē (mittet foras) p̄ morē: vel p̄ pec
catū mittet extra numez mēbroz ch̄isti
viuentiū (sicut palmes z arecet) id est p̄i
uabit vita ḡfē z in ignē mittēt) angeli (z
arder) in eternū: z nō p̄sūerabit (Si māse
ritis in me: z p̄ba mea i vobis manserint
q̄dcūqz volueritis petetis: z fiet vob) dū
mādo pie p̄seuerāter z ad salutē z p̄ vob
petatis. iij. dist. xv.

In cōi vnus martyr

Ihs vult post me ve
nire abneget semetipm z tol
lat crucē suā z sequatur me)
Mat. xv. (Qui em voluerit
aiam suā saluā facere p̄der eā. Qui at p̄
diderit aiām suā p̄per mē inuenerit eam.
Quid em p̄dest hoī si inuersum m̄dm lu
cref: anie pō sue detrimentū patiāf: Aut
quā dabit hō cōmutatiōnē p̄ ania suā: si
lius em hoīs ventur⁹ est i gloria p̄is sui
cū angelis suis: z tūc reddet vnicuiqz fm
opa eius) **Nota** crucē suam. i. martyriū i
preparatione animi: ita q̄ sit p̄ ch̄io mori
paratus si fuerit necesse. vel crucem. i. p̄
nitentiā. **Cetera** vide feria secūda post dñ
em **Palmarum**.

Aliud

Si graui frumētī ca
des i terrā mortuū fuerit z c.
Vide feria secūda post dñi
cā **palmar**

In cōi plurimoz martyz.

Om audierit p̄elia
z seditiōes nolite freri) **Luc.**
xxj. **Op̄ter** p̄mūz hec fieri: s̄

De cōiplurimoz martyꝝ

nōdū statim finis. Tūc dicebat ill. Sur-
ger gens ꝑtra gentē: z regnū aduersus re-
gnū. z terrē motū magni erūt ꝑ loca: z ꝑ
silētiē z fames: terroresq; de celo. z signa
magna erūt. Sed an̄ bec oīa inuēciēt vob
manꝝ z ꝑseq̄nt tradētes i synagogas z cu
stodias: trabētes ad reges z ꝑsiq̄es ꝑpter
nomē meū. Cōtinget autē vob i testimo-
niū. Ponite ḡ in cordib; vris nō ꝑmedita-
ri queadmodū respōdeatis. Ego em̄ da-
bo vobis os z sapientiā: cui nō poterūt re-
sistere z tradicere oēs aduersarij vestri.
trademini autē a parētib; z fratrib; z cog-
natis z amicis; z morte afficiēt ex vob. Et
eritis odio oib; hoib; ꝑ ꝑ nomē meū. Et
capillꝝ de capite vestro nō ꝑibit ꝑ qd nō ē
sic intelligendū: quasi q̄cquid d̄ capillis z
barba rescindit. hoc totū in resurrexōne
reasumat. qz esset indecens. sed tantū re-
assumēt q̄ntum erit decens fm̄ doctrinaz
sanctoz. (In patientia vestra). i. ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
tia vestra (possidēbitis anias vestras) fm̄
Greg. in. v. moral. possidēre anias est d̄nā-
ri oib; motib;: qd i ꝑia ꝑfecte erit: quādo
oīa rōnē z deo subdēt q̄ in nobis erūt.
Cetera vide supra in die sanctoz Berua-
lij z Prothasij.

Aliud

Ascendens Iesus de
monte sceti. in loco cāpestri.

Luc. vi. Ad intellectu ꝑsentis
euāgelij z seq̄ntis oportet vi-
dere aliq̄. Prīmo qd sit donuz z q̄plex.

Secūdo quid sit beatitudo z q̄plex.
Quantū ad ꝑmū sciendū est ex doctri-
na Theo. z ꝑcipue sceti Tho. i. ij. q. lxxvij.
z. lxx. z. lxx. qz dona distinguunt a ꝑtutē
bus. Nā hō i suis opib; moueāt a duplici
motore. scilicet a dō z a rōne. Ad h̄ ar qz facili
z delectabilis moueāt. optet qz ꝑficiat ali
quo habitu seu aliq̄ q̄itate. sicut si hō de
beat secur; moueri ad icisionē: optet qz ha-
beat acumiē. Nō est autē eadē dispositio q̄
disponit hō vt hō moueāt a dō: z q̄ dispo-
nit vt hō moueāt a rōne. Optet em̄ mobi
le ꝑfectiori dispositōe ꝑfici i ordie ad ꝑfē-
ciē mouēs. Sicut ḡ ꝑtutes ꝑficiūt hoīes
vt hō moueāt ab extrinseco seu a rōne: ita

z dona vt hō moueāt a deo. Nāz dona in
scēpturis vocant spūs. Spūs autē impo-
tat motionē: nō illā q̄ est ab intrinseco: re-
go illā q̄ est ab extra. i. a deo. Un̄ d̄ ꝑhs
in de bona fortuna: qz hīs q̄ mouent ꝑ in
stinctū diuinū n̄ expedit ꝑsiliari fm̄ hūāz
nam rōnē: qz mouent a meliori ꝑncipio.
Dicunt tñ dona a brō Grego. ꝑmo mora-
liū esse ꝑtutes: qz eis ꝑuenit definitio vir-
tut; q̄ colligit ex Aug. in de l̄d̄o arbi. s.
est dona q̄itas mētis q̄ recte viuūt: q̄ nul-
lus male vit;: quaz deus in nob sine nob
opaf. scilicet in h̄ tm̄ est differētia qz ꝑtute re-
cte viuūt i ordie ad rōnē: dono hō i ordie
ad d̄m. Itē qz ipa dona sunt q̄dā ꝑtutes
dōmne. Un̄ z ꝑhs. vij. Lib. ponit ꝑtutes
heroicā supra cōem. Sicut autē septē vi-
cia ꝑtrariant ꝑtutib; inq̄ntum ipa sunt ꝑ
bonū rōnis: ita eadē ꝑtrariant septem do-
nis inq̄ntuz sunt ꝑtra bonū diuinū. Sūt
autē dona necessaria homini ad operandū
ꝑpter finem supnaturalē. qz hō impfecte
participat dispositionem que disponit ad
hūc finē q̄ homini dat ꝑ theologicas ꝑtu-
tes: sicut luna nō illuminat nisi illumina-
ta: qz impfecte participat lumē. Indiget
ḡ hō speciali auxilio. i. donis Per seipsum
tñ secluso omni auxilio dei excepta eiꝝ ge-
nerali motore: ꝑt opari bonū i ordie ad
finē naturalē: qz ꝑfecte habet naturā q̄ ꝑ
ficiat vt i ordie ad illū opet. i. lumē natu-
rale rōnis. Sūt autē ipa dona habitꝝ sicut
z ꝑtutes. Et sic ꝑz qd sit donuz. Est em̄
bona q̄litas mētis q̄ recte viuūt fm̄ regu-
lā dei: q̄ nullꝝ male vit; quā deꝝ in nob si-
ne nob opaf. Sūt autē septē vt ꝑz Eiate
xj. s. Intellectꝝ: Sapiētia: Cōsiliū: Sciē-
tia: Pietas: Fecunditas: Timor. Et rō ho-
m̄ est: qz oēs hoīs vires q̄ ꝑnt esse ꝑncipi-
um actꝝ humani. i. deliberati ꝑficiunt aliq̄
dono: qz oēs tales vires cōparant ad deū
sicut appetitꝝ ad rōnē que optet ꝑtute ꝑfi-
ci vt ꝑgrue ab intellectu moueāt. Intelle-
ctus ḡ speculariꝝ ꝑficiat intellectu ad ꝑci-
piēdū: z sapia ad iudiciādū. Sicut ꝑacticꝝ
ꝑficiat ꝑsilio ad ꝑcipiēdū: z scia ad iudici-
candū. Appetitꝝ hō i ordie ad deū ꝑfici-
tur pietate: ad se hō ꝑficiat fortitudine ꝑ ri-
mores. timore hō ꝑ ꝑcipiētias Quā
tū ad scdm̄ sciēdū ē qz virtutes vnt. Quā
AA

tur a fructibus et donis. quia ipsi fructus sunt
 actus elicitus a fructibus vel donis. Quod sic patet
 Nam dicitur Rom. viij. Spe salui facti sumus.
 Et qui sequitur quod aliquid est quod sperat sine fructu seu
 fructu: quod tamen iam habet sine seu fructu
 Talis autem sperans sperat: quia mouet et appropinquat
 pinguis ad fructum: quod sit per actum et operationem.
 Actus ergo fructus et donorum maxime sunt quod nos
 fructus faciunt in spe: et consequenter dicuntur fructus
 dines. Et sic patet quod sit fructus. Est enim
 actus elicitus a fructu vel dono. seu est actus fructus
 fructus perfecte per donum. Et sicut dicitur fructus
 fructus: ita dicitur fructus vel delectatur: cum tamen sit ea
 de operatione. Sunt autem quattuor et septem et octo di
 uersimode sumendo: ut patet ubi supra. Nam Lu
 ce. vi. ponuntur quattuor quae sunt in euangelio. et
 Mat. v. ponuntur octo quae sunt in euangelio se
 quenti. scilicet octaua proprie quod dicitur confirmatio omnium
 precedentium et eorum manifestatio. Et huius est quod
 aliquid est firmatum in septem primis: praedicat quod nul
 la persecutio eius moueat ab hominibus bonis. id est
 omnia ad septem alias reducuntur. Ad hoc autem in
 intellectu sciendum est quod triplex fructus existit
 mara est esse. scilicet Voluptuosa Actiua et Lasci
 uosa: quae tres ad futuram vitam spe dicitur
 fructus ita se habent quod prima impedit eam. secunda dis
 potest ad illam. tertia est eadem cum ea si sit perfecta.
 si autem sit imperfecta est quaedam inchoatio eius.
 Voluptuosa quaedam felicitas consistit in tri
 bus. scilicet in affluentia bonorum exteriorum siue sint
 diuitiae siue sint honores: in persecutio passionum
 irascibilis: et in persecutio passionum
 concupiscibilis. In tres primae fructus. scilicet
 Paupertas spiritus: et mitis et luctus remo
 uet tria praedicta. Et licet ista tria remoueat
 tur per fructus: tamen excellentiori modo remouentur
 per dona quae sunt fructus principaliter. Unum
 prima non facit solum moderatum uti bonis ex
 terioribus ut humilitas: sed facit eam fructu ne
 re. et secunda et tertia facit passiones non solum
 moderari: sed etiam totaliter detrahunt. Actiua vero
 vita consistit in duobus. scilicet in reddendo prois debitis
 et in exhibendo beneficia. Ad primum disponit
 iustitia et adhuc perfectio donum quod nos fa
 cit esurire. id est seruati desiderio appetere opus
 iustitiae. Ad secundum disponit liberalitas: ut
 scilicet his donemur quod ratio dicitur esse donandum:
 puta amicis et pauperibus: scilicet perfectio donum quod i
 talibus propter dei reuerentiam solum necessitate
 phidetur. In Luca. xij. Tu facis praedius
 noli vocare amicos et cetera. scilicet voca pauperes et cetera
 Hoc enim proprie est misereri. Ideo contra bea
 titudo ponit esuriam et sitis iustitiae. Qui
 ta vero misericordia. Operationes autem vite protem
 platiue quia sunt ultima felicitas vel in
 choatio eius: non numerantur inter beatitudi
 nes tanquam merita sed tanquam prima. Tan
 quam merita vero ponuntur effectus actus vite: quod
 sunt misericordia cordis quantum ad fructus et do
 na quibus homo perficit in seipso ne passio
 bus mens inchoat. sed quod ad illa quibus perficitur
 tur ad alios est pax quae est opus iustitiae. Esa.
 xxx. Et sic patent septem fructus ad quos
 reducitur octaua. et omnis beatitudo reperitur
 in scripturis. Turba autem noxium solam vo
 luptuosam felicitatem ad quam pertinet quattuor
 tuor. scilicet abundantiam exteriorum. secundo abundan
 tia praesens ad bene esse corporis et sensuum
 um. tertio locum cordis. quarto sanum
 hominum. Ideo quattuor ponuntur beatitudi
 nes secundum Lucas in presenti euangelio exclu
 dentes ista quattuor. Sciendum est etiam quod
 praedictis septem beatitudinibus quatuor corum
 respondent septem prima. Nam quia in vi
 ta voluptuosa homines vani quattuor tria. Pri
 mo excellentiam et abundantiam exteriorum
 Secundo per bellum detestantur. Tertio delectati
 one. ideo tribus primis fructibus quae ab his
 tribus aueruntur praesentunt tria alia. scilicet regnum
 celorum: quod in excellentia et abundantia con
 sistit. et pacifica possessio terre uiuentium
 et solatio magna. In vita vero actiua ho
 mines vani auerunt se a iustitia ut seipos
 impleant. et a misericordia ne participet alienis
 misericordis. ideo duobus alijs fructibus quae il
 la duo complectuntur. praesentunt fatietas: et mise
 ricordiam ab omnibus misericordis subleuans. Unum
 dicitur vero quod clare videre facit. praesentunt visio
 dei. Unde de his omnibus. i. ij. ubi supra. et ij. dis
 cernit. Quantum ergo pertinet ad praesens euan
 gelium sciendum rursus est: quod aliquid eundem
 esse christi sermonem dicitur. de quo agit in huius euan
 gelio secundum Lucas. et in sequenti secundum Mattheum. Sed
 mens scilicet Thoma. i. ij. est in oppositum. et hoc
 etiam rationabiliter patet intuitu quod hic et ibi di
 cuntur. Descendens de monte in quo dixerat discipulis
 scilicet illa quae narrat in scripturis euangelio. (stetit in
 loco caepetris). id est in planicie in qua turba mag
 num expectabat (et turba discipulorum eius: et mil
 litudo copiosa plebs) supple quae venerant (ab

In cōmuni vnius cōfessoris

oī iudea ⁊ specialiter (hierlm ⁊ maritima)
 Maritima aliqñ est adiectiuuz, aliqñ pō
 substantiuū feminini generis: ⁊ cōpoller et
 qđ allicubi, s̄z mare gima, ⁊ feat terrā vi/
 cinā mari: eo modo qđ dicim⁹ nos ripariā.
 Ista autē maritima s̄m Bedā nō est ma/
 ritima maris galilee: sed maris nāgni (⁊ ry
 ri ⁊ sidonis supple p̄tib). Speciatr̄ autēz
 iste due ciuitates noianf lz essent in pdi/
 eta maritima: qz erāt ciuitates gētiliuz (qđ
 venerāt vt audirēt eū: ⁊ sanarent a lā guo
 ribz suis). Et qđ vexabant a spiritibz imun
 dis: curabant, et oīs turba q̄rebat eū tan
 gere, qz virt⁹ de illo exibat ⁊ sanabas oēs.
 Et ipse eleuāt⁹ oculis in discipulos suos:
 dicebat. Sed ⁊, qz istas btitudines pō/
 nebat turbis s̄m ea qđ dicta sunt. Adh̄ di/
 co qđ lz ch̄is veller docere turbā de btitu/
 dinibz q̄bz auerterent ab his qđ querebant
 in vita voluptuosa, qz tñ tā apli erant ab
 his auersi: ideo ad eos sermonem dirigit
 Cetera patent ex dictis. (Bti paupes: quia
 vestz ē regnū dei. Bti qđ nūc esurūt: qz sa/
 turabimī. Bti qđ nūc flet: qz ridebitz. Be
 at i erit⁹ cū vos oderint hoies: ⁊ cū sepa/
 uerint vos ⁊ exp̄sbauerint ⁊ eiecerint no
 mē vestz tanq̄ malū p̄t filii hois. Gau
 dete in illa die ⁊ exultate: ecce em̄ merces
 vestra multa est in celo)

Aliud

Idens Iesus turbas a/
 scendit in montē. Matt. v. Et
 cum sedisset/ accefferūt ad eum
 discipuli ei⁹. Et aprens os suuz/ docebat
 eos dicens. Bti paupes spū qm̄ ipsoz est
 regnū celoꝝ. Bti mites: qm̄ ipsi posside
 bunt terrā. Bti qđ lugent: qm̄ ipsi ⁊ solabū
 tur. Bti qđ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā: qm̄ ipsi
 saturabunt. Bti misericordes: qm̄ ipsi mi
 sericordiā ⁊ seq̄nt. Bti mundo corde: qm̄
 ipsi deū videbūt. Bti pacifici: qm̄ filij dei
 vocabunt. Bti qđ p̄secutionē patiunt p̄t
 iusticiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Beati
 estz cū maledixerit vob hoies ⁊ p̄secuti
 vos fuerint: ⁊ dixerint oē malū aduersuz
 vos mētiētes p̄pter me. Gaudete ⁊ exul
 tate qm̄ merces vestra copiosa ē in celis)
 Dñs euangeliū patet ex dictis in p̄cedēti,

Aliud.

Tredite a fermēto pha/
 riseoz qđ ē hypocrisis). Lu. xij
 Est autē sciendū qđ pharisei per
 hypocrisim ⁊ fictā scitātē auerrebāt po/
 pulū a p̄tate. iō dñs dixit cauendū eē fer
 mentū eozū. i. hypocrisim. Theo. Vocat
 autē fermētū hypocrisim tanq̄ alterantē ⁊
 corūpētē (interiōdes hoim qđ se ingesse/
 rit. Hec ille. Beda. Nā sicut modicū fer
 mentū torā farine massam corūpit: sic si/
 mulatio animū tota p̄tutum sinceritate ⁊
 p̄tate fraudabit. Hec ille. (Nihil em̄ op
 tū qđ nō reuelat: neqz absconditū qđ nō scia
 tur. Qm̄ qđ in tenebz dixit⁹ i lūne dicē/
 tur: ⁊ qđ in aure locuti est⁹ in cubicul⁹ p̄di
 cabit in tectis. Dico autē vob amies meis:
 ne terreami ab his qđ occidūt corp⁹: et p̄
 hec nō h̄nt ampli⁹ qđ faciāt. Quidā autē
 vob quē timeat⁹. Timere eū qđ post q̄z oc/
 ciderit hz p̄tātē mittere i gehēnā. Ita di/
 co vob: hūc timeate. Nōne q̄ncz passeres
 veneiūt) i. vedūt (dipōditio). i. duplici asse/
 Nā duplex as facit vnū dipōditū (⁊ vn⁹ ex
 illis nō est in obliuōe corā deo. Sed ⁊ ca
 pilli capiti v̄i oēs nūerati sunt. Nolite q̄
 timere: multz passeribz plurz). i. p̄cū maiorz
 (estis vos. Dico at vob: oīs qđ cūqz cōfess/
 sus fuerit me corā hoibz: ⁊ fili⁹ hois con
 fitebit⁹ illū corā angelis dī.) Cetera patēt
 ex dictis s̄. in festo s̄ci Theodori.

In cōmuni vni⁹ cōfessoris

Int lumbi vestri precin
 ctu. Lu. xij. Ad euēgeliā p̄sen
 tis euangeliū sciendū est qđ anti
 q̄tus nuptie nocte celebrari p̄sueuerūt: et
 an̄ sponsaz tedas ⁊ lūnaria ferebāt: iuxta
 illd̄ Virgilij. Si nō p̄ cesum thalami te/
 decqz fuisset. Iō h̄ saluator v̄tēps docere
 qđ ch̄iani debēt ch̄m veniētē in die mor
 tis v̄t i die iudicij pati ⁊ vigiles expecta/
 re: ponit exēplū de feruis expectātibz no/
 cte dñz suū vt a nuptijs domū redeat D̄
 g (Sint lūbi vestri) tā spūales qđ sunt in/
 tellectus ⁊ volūtas: q̄z corpales (p̄cincti)
 id ē parati ad exeq̄nda mandata dñi v̄it
 ⁊ restricti ab omni voluptate (Et lucerne
 A. B. ⁊